

12.1.2007/8

Dokumentin versiot

- [Viitetiedot](#)
- [På svenska](#)

Laki kuluttajariitalautakunnasta

Katso tekijänoikeudellinen huomautus [käyttöehdoissa](#).

Eduskunnan päätöksen mukaisesti säädetään:

1 luku

Lautakunnan toimivalta ja tehtävät

1 §

Kuluttajariitalautakunta

Kuluttajariitalautakunta on riippumaton ja puolueeton kuluttajariita-asioita käsittelevä oikeussuojaelin.

2 §

Lautakunnan toimivalta

Lautakunnan tehtävänä on antaa ratkaisusuosituksia yksittäisiin erimielisyyksiin:

1) elinkeinonharjoittajien ja kuluttajien välisissä kulutushyödykesopimuksia koskevissa tai muissa kulutushyödykkeen hankintaan liittyvissä asioissa, joita kuluttajat saattavat lautakunnan käsiteltäviksi;

2) asunnon kaupan liittyvissä asioissa, joita kuluttajat, asuntoyhteisöt taikka asunnon myyjinä tai tarjoajina olevat yksityishenkilöt saattavat lautakunnan käsiteltäviksi;

3) asumisoikeuden luovutukseen liittyvissä asioissa, joita kuluttajat taikka asumisoikeuden myyjinä tai tarjoajina olevat yksityishenkilöt saattavat lautakunnan käsiteltäviksi;

4) asuinhuoneiston vuokraukseen liittyvissä asioissa, joita kuluttajat taikka vuokranantajina olevat yksityishenkilöt saattavat lautakunnan käsiteltäviksi;

5) asuntokauppalain [\(843/1994\) 2 luvun](#) 17, 18 b ja 19 §:ssä sekä 4 luvun 3 ja 3 a §:ssä tarkoitetun vakuuden käyttöönottoa samoin kuin 2 luvun 17 §:ssä ja 4 luvun 3 §:ssä

tarkoitettun vakuuden vapauttamista koskevista asioissa riippumatta siitä, kuka riidan osapuolista saattaa asian lautakunnan käsiteltäväksi;

5 a) ryhmärakennuttamislain ([190/2015](#)) 31 §:ssä tarkoitettun vakuuden vapauttamista koskevista asioista riippumatta siitä, kuka riidan osapuolista saattaa asian lautakunnan käsiteltäväksi; ([6.3.2015/192](#))

6) asuntokauppalain 7 luvun 1 §:ssä tarkoitettua takautumisoikeutta koskevista asioista, joita asunnon myyjinä olevat yksityishenkilöt saattavat lautakunnan käsiteltäviksi;

7) asioista, jotka koskevat yksityistakaajien tai yksityisten pantinantajien sitoumuksia luotonantajille ja joita sitoumusten antajat saattavat lautakunnan käsiteltäviksi;

8) korkolain ([633/1982](#)) 11 §:ssä tarkoitettua viivästyskoron sovittelua koskevista asioista, joita velalliset saattavat lautakunnan käsiteltäviksi, jos velallisen sovitteluvaatimukseen sisältyy ainakin yksi kuluttajasaatava.

3 §

Toimivallan rajoitukset

Lautakunnan toimivaltaan eivät kuitenkaan kuulu:

1) asiat, jotka koskevat lakisääteistä vakuutusta taikka työntekijän ryhmähenkivakuutusta tai sitä vastaavaa kunnallisen eläkelaitoksen myöntämää etuutta;

2) arvopaperimarkkina-[495/1989](#) tarkoitettun arvopaperin luovutusta koskevat asiat, tällaisen arvopaperin liikkeeseenlaskijan, julkisen ostotarjouksen tekijän tai lunastusvelvollisen osakkeenomistajan menettelyä koskevat asiat eivätkä tällaisen arvopaperin välittäjän, omaisuudenhoitajan tai sijoitusneuvojan suoritusta koskevat asiat;

3) sellaiset asumisoikeuteen liittyvät asiat, joita koskevaan kunnan viranomaisen päätökseen voidaan hakea oikaisua ja muutosta siten kuin asumisoikeusasunnoista annetussa laissa ([650/1990](#)) säädetään;

4) sellaiset asuinhuoneiston vuokraukseen liittyvät asiat, jotka koskevat:

a) huoneiston luovutusta väliaikaisesti toisen käytettäväksi;

b) vuokraoikeuden siirtoa perheenjäsenelle;

c) vuokrasuhteen jatkumista vuokralaisen kuoltua;

d) irtisanomisen julistamista tehottomaksi;

e) muuttopäivän siirtämistä; tai

f) jälleenvuokralaisen oikeutta jatkaa vuokrasuhdetta.

ArvopaperimarkkinaL [495/1989](#) on kumottu ArvopaperimarkkinaL:lla [746/2012](#). Ks. L asumisoikeusasunnoista [393/2021 109 §](#).

4 §

Asian käsittely ryhmävalituksena

Lautakunta voi käsitellä toimivaltaansa kuuluvan asian ryhmävalituksena, jos useilla kuluttajilla taikka useilla yksityistakaajilla tai yksityisillä pantinantajilla on tai voidaan olettaa olevan samaa elinkeinonharjoittajaa kohtaan sellaisia vaatimuksia, jotka voidaan ratkaista yhdellä lautakunnan päätöksellä.

Ryhmävalituksen saattaa vireille kuluttaja-asiamies. Hänellä on myös oikeus käyttää siinä asianosaisena puhevaltaa.

5 §

Muut tehtävät

Lautakunta voi antaa tuomioistuimille lausuntoja niiden käsitellessä lautakunnan toimivaltaan kuuluvia asioita.

Lautakunnan henkilökunnan on annettava kuluttajariita-asian asianosaisille tietoja ja neuvoja asian vireille saattamisesta ja lautakunnan menettelytavoista. [\(5.12.2018/1082\)](#)

2 luku

Lautakunnan kokoonpano

6 §

Jäsenet

Lautakunnassa on päätoiminen puheenjohtaja ja päätoiminen varapuheenjohtaja sekä vähintään kymmenen sivutoimista lakimiesjäsenä ja sivutoimisia asiantuntijajäseniä.

Lautakuntaa johtaa ja sen tuloksellisuudesta vastaa puheenjohtaja.

7 §

Jäsenten ja esittelijöiden kelpoisuus

Puheenjohtajalta ja varapuheenjohtajalta vaaditaan yleinen kelpoisuus tuomarinvirkaan ja hyvä perehtyneisyys lautakunnan ratkaisutoiminnassa keskeisiin oikeudenaloihin. Puheenjohtajalta edellytetään lisäksi johtamistaitoa.

Lakimiesjäseneltä vaaditaan oikeustieteen ylempi korkeakoulututkinto. Asiantuntijajäseneltä vaaditaan perehtyneisyyttä kuluttajansuojaan tai elinkeinoelämään taikka kulutushyödykkeiden ominaisuuksiin.

Esittelijän tehtävään määrättyltä vaaditaan oikeustieteen ylempi korkeakoulututkinto tai muu tehtävään soveltuva ylempi korkeakoulututkinto.

8 §

Nimittämis- ja määräämistoimivalta [\(12.1.2024/34\)](#)

L:lla [34/2024](#) muutettu otsikko tulee voimaan 1.1.2025. Aiempi sanamuoto kuuluu: Jäsenten nimittäminen tai määrääminen

Puheenjohtajan ja varapuheenjohtajan nimittää valtioneuvosto. Kuluttajariitalautakunta nimittää muun henkilöstönsä. ([12.1.2024/34](#))

L:lla [34/2024](#) muutettu 1 momentti tulee voimaan 1.1.2025. Aiempi sanamuoto kuuluu: Puheenjohtajan ja varapuheenjohtajan nimittää valtioneuvosto.

Jäsenet ja kullekin jäsenelle varajäsenen määrää oikeusministeriö viideksi vuodeksi kerrallaan. Jäsenten toimikausi jatkuu, kunnes uudet jäsenet on määrätty. Jos lautakuntaan tarvitaan lisäjäsen, tämä määrätään jäljellä olevaksi toimikaudeksi.

Jäseniä, varajäseniä ja sivutoimisia esittelijöitä ei saa erottaa tehtävistään ilman painavaa perustetta. ([30.12.2015/1697](#))

9 §

Virkavastuu ja esteellisyys

Jäsenet ja ne, joille on annettu määräys toimia lautakunnan sivutoimisina esittelijöinä, toimivat virkavastuulla.

Jäsenen ja esittelijän esteellisyyteen sovelletaan tuomarin esteellisyyttä koskevia säännöksiä lukuun ottamatta [oikeudenkäymiskaaren 13 luvun 7 §:n](#) 2 momenttia.

10 §

Jaostot

Lautakunta toimii jakautuneena asiaryhmittäin jaostoihin siten kuin oikeusministeriö tarkemmin määrää. Jaostoon kuuluu viisi jäsentä, joista yksi määrätään toimimaan jaoston puheenjohtajana. Jäsenet määrää oikeusministeriö jaostossa käsiteltävien asioiden oikeudellisen ja muun laadun perusteella siten, että jaostossa on edustettuina oikeudellisiin kysymyksiin, kuluttajansuojaan, elinkeinoelämään ja jaostossa käsiteltäviin kulutushyödykkeisiin perehtyneitä jäseniä.

11 §

Täysistunto

Lautakunnassa on täysistunto, jonka puheenjohtajana toimii lautakunnan puheenjohtaja tai varapuheenjohtaja sen mukaan kuin lautakunnan työjärjestyksessä määrätään. Lisäksi täysistuntoon kuuluu kahdeksan jäsentä, jotka oikeusministeriö määrää siten, että täysistunnossa on edustettuina oikeudellisiin kysymyksiin, kuluttajansuojaan ja elinkeinoelämään perehtyneitä jäseniä. Oikeusministeriö voi määrätä täysistunnolle asiaryhmittäin useampia ratkaisukokoonpanoja.

3 luku

Kuluttajariita-asian käsittely ja ratkaiseminen

12 §

Asian vireilletulo ja valmistelu

Asia tulee lautakunnassa vireille kirjallisella tai sähköisellä hakemuksella. Ryhmävalitusta koskevassa hakemuksessa kuluttaja-asiamiehen on määriteltävä se kuluttajaryhmä, jonka puolesta ryhmävalitus tehdään.

Hakijan vastapuolta on pyydetty vastaamaan hakemukseen. Tämä ei kuitenkaan ole tarpeen asiassa, jonka valmistelussa hakemus havaitaan ilmeisen perusteettomaksi.

Lautakunta voi ratkaista asian, vaikka 2 momentissa tarkoitettua vastausta ei ole annettu.

Asian valmistelussa on pyrittävä sovintoon ja tehtävä tarvittaessa sitä edistävä ehdotus. Asian valmistelussa voidaan tehdä hakijalle myös ehdotus luopua asian käsittelystä, jos sovellettavan lainsäädännön, oikeuskäytännön tai lautakunnan ratkaisukäytännön perusteella on ilmeistä, että asian ratkaisu olisi hakijalle vastainen.

13 §

Asian selvittäminen

Lautakunnalla on asian selvittämiseksi oikeus kuulla asiantuntijoita, hankkia lausuntoja ja muita selvityksiä sekä toimittaa tarkastuksia ja katselmuksia.

Asiantuntijana ei saa käyttää henkilöä, joka on sellaisessa suhteessa asianosaiseen tai asiaan, että hänen luotettavuutensa voi tästä syystä vaarantua.

Katselmus ei ole julkinen. Kotirauhan piiriin kuuluvissa tiloissa katselmuksen saa toimittaa vain, jos se katselmuksen kohteena olevan asian selvittämiseksi on välttämätöntä.

Katselmukseen sovelletaan muutoin, mitä hallintolain [\(434/2003\) 38 §:ssä](#) säädetään.

13 a § [\(30.12.2015/1697\)](#)

Ilmoitus selvittämisvaiheen päättymisestä

Lautakunnan on viipymättä ilmoitettava riidan osapuolille siitä, että se on saanut kaiken asian ratkaisemiseksi tarpeellisen aineiston.

14 §

Asian jättäminen ratkaisematta tai käsittelemättä

Lautakunta ei saa ratkaista asiaa, jonka tiedetään olevan vireillä tai ratkaistu tuomioistuimessa.

Lautakunta voi jättää asian käsittelemättä, jos:

- 1) asian ratkaiseminen edellyttää suullisten todistuskeinojen käyttämistä;
- 2) asia on vireillä tai ratkaistu muussa tuomioistuimen ulkopuolisessa riidanratkaisuelimessä;

- 3) sama asia on lautakunnassa vireillä tai ratkaistu ryhmävalituksena;
- 4) hakijan vastapuoli on konkurssissa;
- 5) asian käsittely lautakunnassa ei ole tarkoituksenmukaista asian poikkeuksellisen monimutkaisuuden ja vaikean selvitetävyyden takia;
- 6) kuluttaja ei ole ensin ollut yhteydessä kuluttajaneuvontaan selvittääkseen asiaa.

[\(30.12.2015/1697\)](#)

Päätöksen asian käsittelemättä jättämisestä tekee puheenjohtaja, varapuheenjohtaja tai esittelijän tehtävään määrätty lautakunnan virkamies sen mukaan kuin lautakunnan työjärjestyksessä määrätään.

Jos lautakunta ei ota käsiteltäväkseen sille toimitettua hakemusta, sen on annettava hakijalle ja tarvittaessa elinkeinonharjoittajalle perusteltu päätös asiasta viimeistään kolmen viikon kuluttua siitä, kun peruste olla käsittelemättä hakemusta ilmeni. Jos päätöstä käsittelemättä jättämisestä ei ole 2 momentin 6 kohdan perusteella tehty viimeistään kolmen viikon kuluttua hakemuksen saapumisesta lautakuntaan, hakemusta ei voida jättää käsittelemättä kyseisen kohdan perusteella. [\(30.12.2015/1697\)](#)

Jos hakija peruuttaa tekemänsä hakemuksen, asian käsittely lautakunnassa raukeaa. [\(30.12.2015/1697\)](#)

[15 §](#)

Asian ratkaiseminen täysistunnossa ja jaoston istunnossa sekä istuntojen päätösvaltaisuus

Asiat ratkaistaan lautakunnan täysistunnossa ja jaoston istunnossa esittelystä kirjallisen aineiston perusteella. Esittelijänä toimii tehtävään määrätty lautakunnan virkamies tai henkilö, jolle on annettu määräys toimia lautakunnan sivutoimisena esittelijänä.

Täysistunnossa ratkaistaan periaatteellisesti tärkeät asiat sekä asiat, jotka on tarpeen käsitellä täysistunnossa lautakunnan ratkaisukäytännön yhdenmukaistamiseksi. Asian käsittelemisestä täysistunnossa päättää puheenjohtaja tai varapuheenjohtaja sen mukaan kuin lautakunnan työjärjestyksessä määrätään.

Täysistunto on päätösvaltainen, kun siihen osallistuu puheenjohtaja ja vähintään neljä muuta jäsentä. Jaoston istunto on päätösvaltainen, kun siihen osallistuu puheenjohtaja ja vähintään kaksi muuta jäsentä.

[16 §](#)

Asian muu ratkaiseminen

Puheenjohtaja, varapuheenjohtaja ja jaoston puheenjohtajaksi määrätty jäsen voivat kukin esittelystä ratkaista yksin asian, jos ratkaisija ja esittelijä ovat päätöksestä yksimieliset ja:

- 1) lautakunnan ratkaisukäytäntö samankaltaisissa asioissa on vakiintunut; taikka

2) sama riitakysymys on ratkaistu täysistunnon tai jaoston aiemmalla päätöksellä.

Esittelijän tehtävään määrätty lautakunnan virkamies voi yksin ratkaista asian, joka on:

- 1) ilmeisen perusteeton;
- 2) merkitykseltään vähäinen; tai
- 3) tosiseikoiltaan selvä ja oikeudellisesti yksinkertainen.

17 §

Äänestys

Äänestykseen täysistunnossa ja jaoston istunnossa sovelletaan, mitä [oikeudenkäymiskaaren 23 luvun](#) 1, 3–6 ja 8 §:ssä säädetään.

17 a § ([30.12.2015/1697](#))

Ratkaisusuosituksen antaminen

Ratkaisusuositus perusteluineen on annettava kirjallisesti viimeistään 90 päivän kuluttua siitä, kun lautakunnan käytettävissä on ollut kaikki asian ratkaisemiseksi tarpeellinen aineisto. Erittäin monimutkaisissa riita-asioissa lautakunta voi harkintansa mukaan pidentää 90 päivän määräaikaa. Osapuolille on tällöin ilmoitettava määräajan pidentämisestä sekä ratkaisusuosituksen antamisen arvioidusta ajankohdasta.

18 §

Selvittelykustannusten korvaaminen valtiolle

Jos lautakunnan ratkaisusuositus on keskeisiltä osiltaan vastainen elinkeinonharjoittajalle, lautakunnan on suosituksessaan mainittava, paljonko kustannuksia valtiolle on aiheutunut asiaan liittyvien lausuntojen ja selvitysten hankkimisesta sekä katselmusten järjestämisestä.

Jos itselleen vastaisen ratkaisusuosituksen saanut elinkeinonharjoittaja ei ole noudattanut suositusta ja hän häviää samaa asiaa koskevan oikeudenkäynnin, suosituksesta tiedon saaneen tuomioistuimen on veloitettava hänet korvaamaan valtiolle 1 momentissa tarkoitettut kustannukset. Korvaus voidaan jättää tuomitsematta tai sen määrää alentaa, jos korvausvelvollisuus muodostuisi asiassa esiin tulleisiin seikkoihin nähden kohtuuttomaksi tai jos oikeudenkäyntiin on ollut perusteltua syytä.

19 §

Asianosaisen kulut

Asian selvittämisestä ja käsittelemisestä lautakunnassa ei peritä maksuja. Omista kustannuksistaan asianosaiset vastaavat itse. Jos asianosainen on omalla kustannuksellaan hankkinut asian ratkaisemiseksi tarpeellisia asiantuntijalausuntoja tai muita selvityksiä, lautakunta voi kuitenkin suosittaa niistä aiheutuneiden kustannusten korvaamista asianosaiselle.

Lautakunnan suosittelemat 1 momentissa tarkoitetut korvaukset on asiaa tuomioistuimessa käsiteltäessä rinnastettava [oikeudenkäymiskaaren 21 luvussa](#) tarkoitettuihin oikeudenkäyntikuluihin.

20 §

Päätöksen luonne ja valituskielto

Kuluttajariita-asiassa annettu lautakunnan päätös ei ole täytäntöönpanokelpoinen, eikä sillä ole tuomion oikeusvaikutuksia. Päätökseen ei saa hakea muutosta valittamalla. Lautakuntakäsittely ei estä asian viemistä yleisen tuomioistuimen käsiteltäväksi.

Ilmoittaessaan osapuolille ratkaisustaan lautakunnan on samalla mainittava 1 momentin mukaisesta valituskiellosta sekä siitä, että lautakunnan ratkaisut ovat suosituksia. ([30.12.2015/1697](#))

21 §

Päätöksessä olevan virheen korjaaminen

Jos lautakunnan päätös perustuu selvästi virheelliseen tai puutteelliseen selvitykseen taikka ilmeisen vääriin lain soveltamiseen taikka päätöstä tehtäessä on tapahtunut menettelyvirhe, lautakunta voi poistaa virheellisen päätöksen ja ratkaista asian uudelleen. Päätöksen korjaamisesta päätetään kokoonpanoltaan sitä vastaavassa täysistunnossa tai jaostossa, jossa virheellinen päätös on tehty. Jos asia on ratkaistu 16 §:n nojalla, päätöksen korjaamisesta päättää puheenjohtaja tai varapuheenjohtaja sen mukaan kuin työjärjestyksessä määrätään.

Edellä 1 momentissa tarkoitetun asiavirheen korjaaminen ei edellytä asianosaisten suostumusta. Asianosaisille on kuitenkin ilmoitettava päätöksessä olevasta virheestä ja siitä, että asia aiotaan ratkaista uudelleen.

Lautakunnan on korjattava päätöksessään oleva ilmeinen kirjoitus- tai laskuvirhe taikka muu niihin verrattava selvä virhe. Virhettä ei kuitenkaan tarvitse korjata, jos päätöksen antamisesta on kulunut yli kaksi vuotta.

22 §

Päätöksen tiedoksianto

Lautakunnan päätöksen tiedoksiantoon sovelletaan, mitä hallintolaissa säädetään, ei kuitenkaan yleistiedoksiantoa koskevia säännöksiä.

23 §

Eräät määräajat ja ilmoitukset

Asian vireilletulo kuluttajariitalautakunnassa katkaisee maakaaren ([540/1995](#)) 2 luvun 2 §:n 2 momentissa, 4 §:n 2 momentissa ja 34 §:n 3 momentissa säädetyn määräajan kulumisen. Asia saadaan panna vireille tuomioistuimessa kolmen kuukauden kuluessa lautakunnan päätöksen antamisesta, vaikka sanottu määräaika päättyisi tätä aikaisemmin. Lautakunnan on ilmoitettava kiinteistön sijaintipaikkakunnan kirjaamisviranomaiselle, kun sen käsiteltäväksi on tullut kiinteistön kauppaa koskeva asia, jossa vaaditaan kaupan purkua tai kiinteistön palauttamista myyjälle, sekä antamastaan ratkaisusuosituksesta.

24 §

Hallintolain soveltaminen

Siltä osin kuin tässä laissa ei toisin säädetä, menettelyyn lautakunnassa sovelletaan hallintolakia.

4 luku

Erinäiset säännökset

25 §

Tarkemmat säännökset ja määräykset

Lautakunnan organisaatiosta, henkilöstöstä, hallinnosta ja hallintoasian ratkaisemisesta, sen toimintaan liittyvästä tiedottamisesta sekä eräistä osapuolille annettavista tiedoista säädetään tarkemmin oikeusministeriön asetuksella. ([30.12.2015/1697](#))
Työskentelyn järjestämisestä lautakunnassa määrätään tarkemmin lautakunnan työjärjestyksessä, jonka puheenjohtaja vahvistaa täysistuntoa kuultuaan.

26 §

Voimaantulo

Tämä laki tulee voimaan 1 päivänä maaliskuuta 2007.

Tällä lailla kumotaan kuluttajavalituslautakunnasta 20 päivänä tammikuuta 1978 annettu laki ([42/1978](#)) siihen myöhemmin tehtyine muutoksineen.

Mitä muualla lainsäädännössä säädetään kuluttajavalituslautakunnasta, koskee tämän lain voimaan tultua kuluttajariitalautakuntaa.

Ennen tämän lain voimaantuloa voidaan ryhtyä lain täytäntöönpanon edellyttämiin toimenpiteisiin.

27 §

Siirtymäsäännökset

Tämän lain voimaan tullessa kuluttajavalituslautakunnassa vireillä oleva asia käsitellään tämän lain säännösten mukaan. Mitä 14 §:n 2 momentissa säädetään, ei kuitenkaan sovelleta.

Kuluttajavalituslautakunnan sivutoimiset jäsenet ja varajäsenet jatkavat toimikautensa loppuun kuluttajariitalautakunnan sivutoimisina jäseninä ja varajäseninä. Jaostojen puheenjohtajiksi määrätty jäsenet jatkavat toimikautensa loppuun kuluttajariitalautakunnan jaostojen puheenjohtajina. Varapuheenjohtajiksi määrättyjen jäsenten tehtävät varapuheenjohtajina lakkaavat tämän lain voimaan tullessa.

Kuluttajavalituslautakunnan puheenjohtaja ja muu päätoiminen henkilöstö jatkavat nykyisissä viroissaan ja tehtävissään kuluttajariitalautakunnassa.

[HE 115/2006](#), TaVM 18/2006, EV 190/2006

Muutossäädösten voimaantulo ja soveltaminen:

6.3.2015/192:

Tämä laki tulee voimaan 1 päivänä syyskuuta 2015.

[HE 228/2014](#), TaVM 24/2014, EV 233/2014

30.12.2015/1697:

Tämä laki tulee voimaan 9 päivänä tammikuuta 2016.

Tämän lain voimaan tullessa vireillä olevien hakemusten käsittelyyn sovelletaan tämän lain voimaan tullessa voimassa olleita säännöksiä.

[HE 74/2015](#), TaVM 13/2015, EV 69/2015, Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi 2013/11/EU (32013L0011); EUVL L 165, 18.6.2013, s. 63 – 79

5.12.2018/1082:

Tämä laki tulee voimaan 1 päivänä tammikuuta 2019.

[HE 130/2018](#), TaVM 18/2018, EV 106/2018

12.1.2024/34:

Tämä laki tulee voimaan 1 päivänä tammikuuta 2025.

[HE 31/2023](#), LaVM 6/2023, EV 47/2023